

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 91/08-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť I. M., Ď., zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 291/06 zo 14. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 291/06 zo 14. decembra 2006 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. I. M. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina j e p o v i n n ý uhradiť I. M. trovy konania v sume 6 732 Sk (slovom šesťtisícšesťdesiatdva slovenských korún) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti I. M. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 91/08-10 z 26. marca 2008 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť I. M. (ďalej len „s'ťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 291/06 zo 14. decembra 2006.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že:

«Dňa 10. 11. 1997 podala sťažovateľka na Okresný súd v Žiline „Návrh o vypratanie nehnuteľnosti a zdržanie sa zásahov do vlastníctva navrhovateľky“ zo strany odporcov. (...)

Okresný súd v Žiline rozsudkom zo dňa 25. 03. 1998, číslo: 4 C 1030/97-33 rozhodol tak, že návrh sťažovateľky zamietol.

Proti uvedenému rozsudku sťažovateľka podala 16. 07. 1998 odvolanie. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 25. 11. 1998, číslo: 7 Co 1609/98 vyhovel odvolaniu sťažovateľky tým, že rozsudok Okresného súdu v Žiline 4 C 1030/97-33 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. (...)

Možno povedať, že po tom čo Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 25. 11. 1998, číslo 7 Co 1609/98 zrušil rozsudok Okresného súdu a vec vrátil na nové konanie, bol súd nečinný. To znamená, že od uvedenej doby až do súčasnosti súd nekonal, pretože nevytýčil ani jedno pojednávanie.

Na základe podania sťažovateľky „Sťažnosť“ zo dňa 25. 7. 2006, vydal Ústavný súd Slovenskej republiky „Nález“ zo dňa 14. 12. 2006, sp. zn. II. ÚS 291/06-31. (...)

Z vyššie uvedených dôvodov sťažovateľ namieta porušenie práv na súdnu a inú právnu ochranu, konkrétne čl. 48. ods. 2 Ústavy SR: „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.“

Rovnako namieta porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách: „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná, nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch, alebo akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený“, ktorého je SR zmluvnou stranou a ktorý je súčasťou slovenského právneho poriadku a bol vyhlásený pod č. 209/1992.»

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 (po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 291/06 zo 14. decembra 2006) porušil jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu vo veci konať bez zbytočných prieťahov a zaplatiť jej primerané finančné zadostučinenie v sume 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. 1SprS/122/08 z 15. apríla 2008 vyjadril podpredseda okresného súdu, v ktorom uviedol:

„Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že napriek Nálezu Ústavného súdu zo dňa 14. 12. 2006 Okresný súd v Žiline naďalej vo veci nekoná, a to napriek podanej sťažnosti zo dňa 16. 5. 2007. Podpredseda súdu na sťažnosť dňa 23. 5. 2007 oznámil, že vo veci sa rozhoduje o námietke zaujatosti. Toto tvrdenie je nepravdivé, pretože vyšší súdny úradník uznesením zo dňa 11. 9. 2007 vo veci rozhodol a teda v tento deň bol spis ešte na Okresnom súde v Žiline a nie na Krajskom súde v Žiline. Postupom súdu tak vzniká navrhovateľke značná škoda.

Podľa vyjadrenia konajúcej sudkyne, bola dňa 20. 11. 2006 vo veci vykonaná ohliadka miesta samého, po ukončení ktorej bolo pojednávanie odročené s tým, že sa uskutoční až po vrátení spisu z ústavného súdu. Po nariadení termínu pojednávania na deň 26. 1. 2007 bola súdu doručená námietka zaujatosti voči sudkyňi, preto bol termín pojednávania zrušený a dňa 5. 2. 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd spis vrátil s tým, že je potrebné rozhodnúť o súdnom poplatku. Po zaplatení súdneho poplatku dňa 9. 10. 2007 bol spis predložený krajskému súdu opätovne. Po vrátení spisu z Krajského súdu v Žiline boli účastníci vyzvaní na oznámenie, či trvajú na vykonaní navrhnutého dokazovania, resp. či navrhujú doplniť dokazovanie o vykonanie ďalších dôkazov. Následne bol určený termín pojednávania na deň 28. 5. 2008.

Po oboznámení sa so spisovým materiálom a vyjadrením konajúcej sudkyne som toho názoru, že od rozhodnutia Ústavného súdu pod č. II. ÚS 291/06-31 zo dňa 14. decembra 2006 nedošlo vo veci k žiadnym prieťahom, ktoré by boli zavinené Okresným súdom Žilina. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že k zdržaniu pri vybavovaní tejto veci došlo predovšetkým zavinením samotnej sťažovateľky, ktorá vo veci podala námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi. Napriek výzve následne sťažovateľka nezaplatila súdny poplatok na podanú námietku. Zo spisového materiálu je zrejmé, že konajúci súd vo veci konal okamžite a bez akýchkoľvek prieťahov. Po predložení námietky zaujatosti do spisu pripojila dňa 2. 2. 2007 sudkyňa svoje vyjadrenie k tejto námietke a dňa 5. 2. 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline, ktorý spis prevzal dňa 7. 2. 2007. Napriek tomu, že Krajský súd v Žiline považoval spis za predložený predčasne, konajúcemu súdu ho vrátil až po viac ako štyroch mesiacoch dňa 20. 6. 2007. Bezprostredne po vrátení spisu dňa

22. 6. 2007 súd vo veci rozhodol o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti. Právny zástupca sťažovateľky napriek doručeniu tohto uznesenia súdny poplatok nezaplatil, ale z formálnych dôvodov nedoručenia tohto uznesenia samotnej sťažovateľke podal vo veci odvolanie, čím došlo k zbytočnému zdržaniu pri vybavovaní tejto veci. Súdny poplatok následne sťažovateľka zaplatila až na základe ďalšieho uznesenia Okresného súdu Žilina. Bezprostredne po zaplatení tohto súdneho poplatku bol spis opätovne predložený Krajskému súdu v Žiline, ktorý rozhodol, že konajúca sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania tejto veci. Toto uznesenie bolo ešte v ten istý deň, kedy bolo doručené Okresnému súdu Žilina, teda dňa 4. 12. 2007, doručované účastníkom a následne boli účastníci vyzvaní v rámci prípravy pojednávania na oznámenie, či trvajú na navrhovaných svedeckých výpovediach. Po obdržaní odpovede bol vo veci nariadený termín pojednávania na deň 28. 5. 2008.

Na základe uvedených skutočností som toho názoru, že vo veci v priebehu r. 2007 nedošlo k žiadnym priet'ahom, ktoré by mali byť zavinené Okresným súdom Žilina. Skutočnosti nezodpovedá ani tvrdenie právneho zástupcu sťažovateľky v podanej ústavnej sťažnosti, podľa ktorého malo byť nepravdivé tvrdenie podpredsedu Okresného súdu Žilina vo vyjadrení k podanej sťažnosti zo dňa 23. 5. 2007 a síce, že spis bol postúpený na Krajský súd v Žiline. Z vyššie uvedených okolností je zrejmé, že spis bol na Krajskom súde v Žiline v období od 7. 2. 2007 do 20. 6. 2007, teda aj v období 23. 5. 2007, kedy podpredseda súdu odpovedal na podanú sťažnosť. Podľa môjho názoru za vzniknuté zdržanie pri vybavovaní tejto veci v priebehu r. 2007 je zodpovedný predovšetkým právny zástupca sťažovateľky, ktorý dňa 27. 12. 2006 konajúcemu súdu doručil nedôvodnú námietku na vylúčenie konajúcej sudkyne. Napriek výzve na zaplatenie súdneho poplatku za podanú námietku zaujatosti, ktorú právny zástupca sťažovateľky obdržal ešte dňa 9. 1. 2007 bol súdny poplatok zaplatený až v mesiaci október 2007, čo znemožnilo Krajskému súdu Žilina rozhodnúť o podanej námietke zaujatosti. Celé toto obdobie tak možno považovať za obdobie zbytočných priet'ahov spôsobených právnym zástupcom sťažovateľky. “

Podpredseda okresného súdu v podaní z 15. apríla 2008 a právny zástupca sťažovateľky v podaní z 28. apríla 2008 uviedli, že netrvajú na ústnom pojednávaní vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v konaní okresného súdu došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1030/97 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania je vypratanie nehnuteľnosti a zdržanie sa zásahov do vlastníctva, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a vec z právneho a skutkového hľadiska nevykazuje znaky náročnosti. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiaľ dosiahnutých výsledkov konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali priebeh konania jeho zložitou.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu. Sťažovateľka bola v konaní aktívna a súčinnosťná. Pri hodnotení jej správania ako účastníčky súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka neprispela k predĺženiu doterajšej doby konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu. Ústavný sa zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci nielen z hľadiska sťažovateľkou namietaných (označených) období, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného súdneho konania po právoplatnosti nálezov ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 291/06 zo 14. decembra 2006.

Z rozboru veci vyplýva, že 12. novembra 1997 sťažovateľka podala okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhala vypratania nehnuteľnosti a zdržania sa zásahov do jej vlastníctva. Dňa 25. marca 1998 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľky v celom rozsahu zamietol. Dňa 26. júna 1998 bolo okresnému súdu doručené odvolanie proti prvostupňovému rozsudku. Dňa 25. novembra 1998 Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 7 Co 1609/98 zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Dňa 20. novembra 2006 sa uskutočnila ohliadka na mieste samom. Dňa 14. decembra 2006 ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 291/06 vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu zistil, že okresný súd vykonal tieto úkony:

Dňa 20. novembra 2006 sa konala ohliadka na mieste samom.

Dňa 21. novembra 2006 okresný súd určil termín pojednávania na 26. január 2007.

Dňa 22. novembra 2006 okresný súd vyzval navrhovateľku a odporcov, aby špecifikovali adresu svedka.

Dňa 22. novembra 2006 okresný súd oznámil Obci Ď. stav konania na okresnom súde.

Dňa 8. decembra 2006 okresný súd oznámil právnenému zástupcovi navrhovateľky, že o námietkach voči zápisnici z ohliadky sa bude rokovať na pojednávaní 26. januára 2007.

Dňa 27. decembra 2006 právny zástupca navrhovateľky podal návrh na vylúčenie zákonnej sudkyne.

Dňa 3. januára 2007 okresný súd zrušil termín pojednávania určený na 26. január 2007 z dôvodu podania námietky zaujatosti zákonnej sudkyne.

Dňa 5. januára 2007 okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podanie námietky zaujatosti.

Dňa 2. februára 2007 zákonná sudkyňa podala vyjadrenie k námietke zaujatosti.

Dňa 7. februára 2007 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o návrhu na vylúčenie zákonnej sudkyne.

Z 19. februára 2007 sa v spise nachádza úradný záznam, z ktorého vyplýva, že súdny poplatok za námietku zaujatosti nebol navrhovateľkou zaplatený.

Dňa 1. júna 2007 krajský súd prípisom vrátil spis okresnému súdu z dôvodu, že spis bol krajskému súdu predložený predčasne, pretože súdny poplatok nebol vyrubený uznesením, ale iba výzvou.

Dňa 20. júna 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. júna 2007 okresný súd uznesením uložil navrhovateľke zaplatiť súdny poplatok za podanie námietky zaujatosti.

Dňa 12. júla 2007 právny zástupca navrhovateľky podal odvolanie proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku.

Dňa 6. augusta 2007 okresný súd uznesením zrušil uznesenie o vyrubení súdneho poplatku z dôvodu, že uznesenie malo byť doručené nielen právnomu zástupcovi, ale aj navrhovateľke.

Dňa 11. septembra 2007 okresný súd uznesením uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti.

Dňa 12. októbra 2007 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudkyne.

Dňa 31. októbra 2007 krajský súd uznesením sp. zn. 7NcC/67/2007 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokúvania a rozhodovania vecí.

Dňa 4. decembra 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. januára 2008 okresný súd vyzval navrhovateľku a odporcov, aby navrhli ďalšie dôkazy.

Dňa 6. marca 2008 okresný súd určil termín pojednávania na 28. máj 2008.

Dňa 31. marca 2008 okresný súd vyzval odporkyňu v 3. rade, aby uviedla, či trvá na výsluchu svedka M. M., a ak áno, aby uviedla jeho adresu.

Ústavný súd zistil, že v tomto konaní došlo k neefektívnej činnosti okresného súdu, v dôsledku ktorej vznikli zbytočné prietahy v súdnom konaní. Okresný súd najprv iba výzvou zo 4. januára 2007 vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti. Spis bol predložený krajskému súdu predčasne, pretože súdny poplatok sa mal určiť uznesením. Dňa 22. júna 2007 okresný súd uznesením uložil navrhovateľke zaplatiť súdny poplatok za podanie námietky zaujatosti, avšak doručil ho iba právnenému zástupcovi, a mal ho doručiť aj navrhovateľke. Dňa 6. augusta 2007 okresný súd uznesením zrušil uznesenie o vyrubení súdneho poplatku z dôvodu, že uznesenie malo byť doručené nielen právnenému zástupcovi, ale aj navrhovateľke. Ako nečinnosť okresného súdu hodnotí ústavný súd obdobie od 5. januára 2007, keď okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky na zaplatenie súdneho poplatku za podanie námietky zaujatosti, do 11. septembra 2007, keď okresný súd uznesením uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti, v trvaní 8 mesiacov. Úkony, ktoré boli vykonané v tomto medziobdobí, považuje ústavný súd za neefektívne, ktoré mali za následok zbytočné prietahy v konaní.

Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania a na skutočnosť, že konanie začalo ešte v roku 1997, konštatuje, že celková dĺžka konania - takmer 11 rokov, nemôže byť považovaná za ústavne akceptovateľnú a zlučiteľnú s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nález ústavného súdu, ktorým boli zistené zbytočné prietahy, bol vydaný 14. decembra 2006. Po tomto období bola činnosť okresného súdu neefektívna a v dôsledku toho okresný súd vec právoplatne ešte vždy neskončil. Uvedené okolnosti sú dostatočné na to, aby oprávnili ústavný súd k záveru, že právna vec sťažovateľky nebola prerokovaná bez zbytočných prietahov. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 4 C 1030/97 konal bez zbytočných priťahov (bod 2 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka v sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk voči okresnému súdu poukazujúc najmä na doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom a na opakované priťahy zo strany okresného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať, aby fyzická osoba 11 rokov čakala na výsledok konania o vypratanie nehnuteľnosti a zdržanie sa zásahov do vlastníctva, ktoré dosiaľ nie je právoplatne skončené, a to aj napriek tomu, že v tejto veci už ústavný súd konštatoval zbytočné priťahy. U sťažovateľky oprávnene takýto postup okresného súdu vyvoláva stav právnej neistoty. Vychádzajúc z tohto pohľadu na pozíciu sťažovateľky, z princípov spravodlivosti a zo spôsobu zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľky, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu, ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť

sťažovateľke v súlade s výrokom tohto nálezu, je primeraným zadosťučinením spojeným s porušením jej označených práv.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky si v podaní z 28. apríla 2008 uplatnil trovy konania v sume 13 464 Sk za štyri úkony právnej služby (prevzatie zastúpenia, sťažnosť, porada s klientkou 25. apríla 2008 a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pričom za jeden úkon si uplatnil sumu 3 176 Sk a 190 Sk režijný paušál.

Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2007 v sume 19 056 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 6 732 Sk, a to za dva úkony právnej služby v hodnote po 3 176 Sk (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti). Ďalej ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky dvakrát náhradu režijného paušálu po 190 Sk. Ústavný súd nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za poradu s klientkou uskutočnenú 25. apríla 2008 a napísanie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu, pretože tieto úkony neboli potrebné a neprispeli k ďalšiemu objasneniu veci. Ústavný súd vyslovil povinnosť okresného súdu uhradiť trovy právneho zastúpenia právnemu zástupcovi sťažovateľky (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2008